

Naše mise

„Kdekoli a kdykoli ve službě demokracii, lidským právům a občanské společnosti.“

Společné aktivity

Dopis mezinárodních organizací v reakci na Summit EU a Číny

DEMAS se připojil ke společnému dopisu mezinárodních nevládních organizací reflektující Summit Evropské unie a Číny, který se uskutečnil 2. června 2017 v Bruselu. Dopis byl adresován prezidentovi Evropské rady, prezidentovi Evropské komise a Vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a vyzýval je k využití této příležitosti k demonstrování jasného závazku Evropské unie a jejích členských států k podpoře lidských práv v Číně. Celé znění dopisu naleznete [zde](#).

DEMAS na NGO Marketu

Dne 12. dubna se DEMAS zúčastnil veletrhu neziskovek NGO Market, který se opět uskutečnil v prostorách Fora Karlín v Praze. NGO Market představil přes 220 neziskových organizací, které se věnují nejrůznějším oblastem od sociálních služeb přes podporu demokracie a lidských práv, vzdělávání, výchovu či ochranu

Foto: Ondřej Besperát

životního prostředí až po kulturu a volný čas. Veletrh nabídl návštěvníkům bohatý doprovodný program plný workshopů, seminářů a praktických ukázek z činnosti neziskovek. Další informace o NGO Marketu naleznete [zde](#).

Nový člen DEMAS

V polovině června se k naší platformě připojila [Transparency International Česká republika](#), jejímž posláním je mapovat stav korupce v ČR a svou činností aktivně přispívat k jejímu omezení.

Aktivity jednotlivých členů

Amnesty International

NE nezodpovědnému vývozu zbraní s Amnesty

V minulých dnech proběhla řada aktivit, které se vztahovaly k [nezodpovědnému vývozu zbraní z České republiky](#) do zemí, kde mohou

sloužit k porušování lidských práv. Brněnský zbraňový veletrh IDET proběhl za velkého zájmu médií i proto, že prezident Zeman hodnotí kontrolu vývozu zbraní jako „byrokratické omezení zbrojního exportu“.

Během samotného veletrhu jsme mluvili nejen s návštěvníky před areálem výstaviště, ale i s lidmi na brněnském Svobodáku ([leták](#),

[který jsme rozdávali, můžete najít zde](#)). Podpisy jsme sbírali pod výzvu ministři Zorádkovi, aby státní instituce daleko více dohlížely na to, kam zbraně vyvážíme. V nejbližší době předáme ministři Zorádkovi celkem 4 000 sebraných podpisů.

Před IDETem také proběhla debata na téma vývozu zbraní na Blízký východ. Publiku neunikly žádné informace a v panelu byly zastoupeny obě strany. Zdá se ale, že odpor k nezodpovědnému vývozu zbraní stále roste, zvláště mezi mladými lidmi.

V následujících týdnech se sejdeme na pravidelné schůzce na ministerstvu zahraničí. Probereme nejen některé problematické vývozy zbraní, ale i další témata kolem vývoje zbraní s umělou inteligencí, opatření týkající se dronů a další. Tohle všechno totiž souvisí s naším společným cílem – zbraně a vojenská technika se nesmí dostávat z České republiky do zcela nepovolaných rukou.

Asociace pro mezinárodní otázky

AMO letos slaví **20. výročí** působení mezi organizacemi české občanské společnosti. Jakých úspěchů se nám podařilo dosáhnout v rámci transformačních projektů, na kterých se podílíme už přes deset let, **shrnuje** v rozhovoru pro Český rozhlas ředitelka AMO Vladka Votavová.

Propaganda a série seminářů na Ukrajině a v Bělorusku

V průběhu dubna zorganizovala AMO **sérii akcí s účastí Balázse Jarábika**, externího spolupracovníka Carnegie Endowment for International Peace, které se zabývaly ruskou propagandou i současnou situací v Maďarsku, na Ukrajině a v Bělorusku.

Dezinformace byly také tématem diskuze, kterou AMO **uspořádala v rámci Lvovského média fóra**. Představili jsme na něm rovněž náš **projekt** zaměřený na factchecking a novou **metodickou příručku**, jejíž autorem je ukrajinský koordinátor projektu Aleksandr Gorokhovskiy.

Václav Trojan a Jiří Trunda představili na Ukrajině publikaci *Řízení školy ve znalostní společnosti*

V květnu se uskutečnily **dva workshopy** pro přednášející Národní pedagogické univerzity v Perejaslav Chmelnickém zaměřené na zvýšení efektivity využití času a přípravu mezinárodních projektů. Navazující seminář pro studenty se věnoval stipendijním příležitostem. Motivoval účastníky k získání zahraniční zkušenosti a poskytoval jim i celou řadu praktických tipů ohledně přípravy žádosti.

V rámci **projektu** podporujícího alternativní formy vzdělávání se na jaře uskutečnilo **12 seminářů v ukrajinských regionálních centrech** Černivci, Ivano-Frankovsk, Ternopyl, Chmelnickej, Černigov a Sumy, zaměřených na přiblížení možnosti využití ústní historie ve školní praxi.

V rámci studijní cesty **navštívilo** Českou republiku sedm učitelů z různých běloruských měst. Jejich program obsahoval návštěvy škol, mediálních společností i setkání s experty.

Čtyři transformační projekty na Ukrajině a v Bělorusku i letos realizujeme díky podpoře Ministerstva zahraničních věcí ČR a České rozvojové agentury.

Agenda pro českou zahraniční politiku 2017

„Vzhledem k tomu, jak dynamický rok máme za sebou, mělo být strategické uvažování v české zahraniční politice přítomno víc než kdy dřív. Ale nebylo,“ uvádí autoři v novém vydání výroční **publikace**, která již po jedenácté hodnotí českou zahraniční politiku v minulém roce.

Kromě vztahů s klíčovými partnery a regiony se zaměřuje i na specifické oblasti zahraniční politiky. **Lidská práva a transformační spolupráci** v loňském roce hodnotí autoři známkou 3.

Všechny aktuální informace najdete na našem **webu**, **Facebooku**, **Twitteru** nebo kanále **YouTube**. Aby Vám nic neuteklo, doporučujeme Vám se také zaregistrovat k odběru našeho **newsletteru**.

Centrum pro studium demokracie a kultury

Brněnské CDK opět v Barmě a s novými cíli

Po pěti letech našeho intenzivního angažmá v Barmě disponujeme dostatečnou znalostí místních realit i dynamických změn, navíc máme expertní informace o přechodech k demokracii i z mnoha dalších zemí, jsme tedy nepochybně v dobré pozici, jež nám umožňuje nabízet kvalitní školení a přednášky, které jsou užitečné jak pro barmský občanský sektor, tak také pro barmské politické aktéry. Naší prioritou je být velmi blízko místním lidem. Nejdůležitějším základem našeho působení v Barmě je především důvěra a dobrá pověst, které se mezi mnoha tamními aktivními lidmi těšíme. Umožňuje nám to poskytovat neutrální půdu pro aktivisty z různých etnických skupin a různých

ných politických orientací, aby se potkávali, vyměňovali si názory a hledali společnou řeč. Dosud jsme investovali hodně úsilí do budování kapacit, znalostí a dovedností individuálních aktivistů a skrze ně i do budování kapacit jejich organizací. Zaměřovali jsme se především na politické aspekty tranzice, na nástrahy a výzvy, které přináší demokratizace hluboce rozdělených společností, na vliv náboženství a nacionalismu při prodlužování autoritativního způsobu vládnutí, také na příklady z jiných zemí, které prošly podobným procesem, na specifika volební kampaně v nerovných podmínkách a v neposlední řadě na roli občanské společnosti při procesu demokratizace. Rozhodným přínosem pro demokratizaci barmské společnosti byl také intenzivní několikaletý Women Leadership Program, který se v průběhu roku 2016 emancipoval a stal se nezávislou organizací Women's Initiatives Platform.

Prohlubovat znalost o demokracii a demokratizaci, posilovat kapacity aktérů, pomáhat jejich síťování a napomáhat strategické spolupráci barmských občanských organizací bylo a zůstává zastřešujícím dlouhodobým záměrem CDK, na kterém nevidíme důvod nic měnit. Přesto jsme se však v letošním roce rozhodli naše aktivity dále rozšířit:

V roce 2017 se poprvé více zaměřujeme na ekonomické problémy spojené s demokratickou tranzicí. Další osud barmského přechodu k demokracii závisí mimo jiné také na tom, jak velké procento lidí se bude moci spolupodílet na budoucím ekonomickém růstu. Barmská ekonomika je již nyní silně ovlivněna různými oligarchy (v Barmě se pro ně rozšířilo označení „cronies“) a z části také kontrolována armádou

a dalšími „silovíky“. Pokud budou oligarchové a „silovíky“ hlavními vítězi tohoto procesu a běžné obyvatelstvo neuvidí žádný výrazný progres, může se velmi snadno stát, že Barma bude mít podobný osud jako Ukrajina, Rusko či Ázerbájdžán. V Barmě je tato otázka zatím značně podceňována, což je důvodem, proč jsme se rozhodli tato témata doplnit.

Je nezbytné začít informovat mladší generaci občansko-společenských aktivistů a mladší politické síly, aby pochopily nutnost zavedení institucí „horizontal accountability“, aby měly znalosti k prosazení a formulování potřeby adekvátních zákonů a politik. Vytvořit takové síly je dlouhodobý proces, je potřeba s ním začít.

Člověk v tísní

25 let Člověka v tísní

Člověk v tísní právě slaví své 25. narozeniny. Vydejte se na cestu zpátky v čase a objevte, co se za posledních 25 let stalo. <https://www.25let.clovekvtsni.cz/>

První lidskoprávní aktivity začal Člověk v tísní realizovat v roce 1997 na žádost kubánských aktivistů. Zprvu se jednalo hlavně o materiální podporu disidentů, šíření informací ze světa a pomoc politickým vězňům a jejich rodinám na Kubě. Změny po předání moci Raúlu Castroví umožňují intenzivněji podporovat rodící se občanskou společnost a její projekty. I přesto Člověk v tísní stále monitoruje porušování lidských práv na ostrově a pomáhá těm, kterých se týká.

Ve stejném roce začal Člověk v tísní podporovat členy občanských demokratických skupin v Barmě a o rok později zahájilo svou činnost Běloruské centrum.

Více informací a seznam akcí konaných u příležitosti 25. narozenin Člověka v tísní naleznete [zde](#).

Porušování lidských práv ve Vietnamu

V souvislosti s cestou prezidenta Miloše Zemana do Vietnamu vydal Člověk v tísní krátkou zprávu upozorňující na tamní porušování lidských práv.

V zemi, kde má politickou moc pevně v ruce komunistická strana, je silně potlačována svoboda slova, tisku, shromažďování i náboženství. Člověku, který na něco z toho upozorní, hrozí zastrašování, násilí i vězení. Každý rok jsou zatýkány desítky aktivistů na základě vágně definovaných zákonů, za které hrozí v některých případech až trest smrti, jako je například článek 79 trestního zákoníku o „činnosti za účelem svržení lidové vlády.“ Týká se to především těch, kteří se sdružují v neformálních or-

ganizacích a mají vazby na zahraničí – blogery a organizátory nezávislých kurzů či diskuzních platform o lidských právech. Více čtěte [zde](#).

Jeden svět se opět představil v Bruselu

Mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech [Jeden svět](#) v Bruselu přivítal na přelomu dubna a května více než 1 800 diváků. Všech 16 festivalových projekcí doprovázely debaty s hosty z různých koutů světa.

Zúčastnil se jich např. Zaradasht Ahmed, režisér filmu [Není úniku](#), který na pražském festivalu získal hlavní cenu, Nima Sarvestani, režisér divácky úspěšného snímku [Sestry z vězení](#), Alex Bakker, scénárista a transgender historik, který spolupracoval na filmu [Transit Havana](#), a také mnozí aktivisté z Ruska, Ukrajiny, Kuby nebo Tuniska.

Festival zakončila projekce vítězného filmu bruselského festivalu, kterým se stal snímek Sary Taksler [Škádlení Goliáše](#) zachycující osud egyptského satirika Básima Júsiha, jehož úspěšná talkshow se nakonec stala důvodem k odchodu do exilu. Podle poroty „tento film více než jen škádlí představivost. Je to také úchvatný popis egyptských politických změn“. Součástí festivalu se stala také výstava reportážních fotografií z Krymu [Hybridní deportace](#) ruského nezávislého novináře Antona Naumljuka. Po anexi Krymu na jaře 2014 začaly ruské tajné složky pronásledovat krymské Tatary a proukrajinské aktivisty, kteří nesouhlasili se záborem poloostrova. Byly zatčeny stovky lidí, většinou krymských Tatarů z Bachčisaraje, Sevastopolu, Jalty a Simferopolu (více [zde](#)). Fotografie představují některé aktivisty a jejich rodiny.

EUROPEUM

Na jaře letošního roku pokračovaly debaty z cyklu [Café Evropa](#), pořádané ve spolupráci se Zastoupením Evropské komise v ČR a Informačním kanceláří Evropského parlamentu. Na čtr-

nácté debatě s názvem [Evropa na křižovatce – která z cest bude ta naše?](#) hosté Petr Mach a Luděk Niedermayer diskutovali o budoucnosti České republiky v rámci EU. Dne 10. května proběhla další debata Café Evropa v regionech pod názvem [Budoucnost Evropské unie](#), která za přítomnosti hostů Vladimíra Baara a Cyrila Svobody otevřela prostor pro diskusi o vlivu finanční a migrační krize. Patnáctá debata z cyklu proběhla v rámci oslav **Dne Evropy 2017**. Debata se zabývala tématem [Proč si stěžujeme, když nám nikdy nebylo lépe?](#) s hosty Tomášem Sedláčkem, Taťanou Fischerovou a Daliborem Špokem.

Při příležitosti tehdy nadcházejících francouzských prezidentských voleb proběhla debata nesoucí název [French presidential elections and their impact on the Czech Republic and the EU](#). S Kateřinou Etrychovou z České televize řečnili 9. května poslanec a kandidát na prezidenta v r. 2010 Karel Schwarzenberg, zástupce ředitele Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM a odborník na francouzskou politiku Martin Michelot, a David Emler – vyučující na Fakultě sociálních věd UK. Dne 23. května pak proběhla ve spolupráci s Fakultou sociálních věd UK přednáška vedena Andreou Pető – profesorkou z Central European University v Maďarsku. Přednáška nesla název [What should we do with anti-gender movements in Europe?](#) a věnovala se otázce, zda je anti-genderismus novým fenoménem. Další debata následovala 1. června 2017 v sídle Stálého zastoupení ČR při Evropské unii v Bruselu, nesoucí název [A Czech perspective for the future of the EU](#), která byla organizována bruselskou

kanceláři Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM. Úvodní řeči se ujala eurokomisařka pro spravedlnost, ochranu spotřebitelů a otázky rovnosti pohlaví paní Věra Jourová. Poté panelisté Jakub Dürr, Pavel Svoboda, Martin Michelot a Steven Blockmans hovořili o budoucnosti České republiky a nejnvhodnější cestě, kterou by se země měla v rámci evropského společenství ubírat. Diskuzi zakončil ambasador Martin Povějšil. [Videozáznam](#), [tisková zpráva](#) a [fotoreportáž](#) z této události jsou k dispozici. Na začátku června proběhla debata v Galerii Café Louvre na téma [Harmonizace sociálních standardů EU](#). Diskutujícími byli europoslankyně Martina Dlabajová, novinář a politolog Václav Drozd, a Pavel Fischer, ředitel STEM Ústavu empirických výzkumů.

Na začátku léta EUROPEUM také uvedlo nový projekt – [Prague Climate Talks](#), který má poskytnout prostor pro expertní diskuzi na témata spojená se změnami klimatu. Během série debat se spolu setkají odborníci a profesionálové z relevantních oborů se zástupci širší veřejnosti. Odborná publikační činnost pokračovala vydáním [komentáře k Římskému summitu](#), na kterém se podíleli Vladimír Bartovic, Martin Michelot, Tereza Novotná, Zuzana Stuchlíková a Alexandr Lagazzi. Autoři v této publikaci diskutují pozici České republiky po podpisu Římské deklarace. Výzkumník Michal Vít vydal Policy paper s názvem [What price do Serbia and Macedonia have to pay to save the EU?](#) zaměřující se na problematiku uzavření tzv. balkánské trasy a spolupráce mezi EU a Makedonií a Srbskem. V květnu EUROPEUM připravilo speciál k prezidentským volbám ve Francii, které sledoval expert na francouzskou politiku Martin Michelot. Všechny jeho rozhovory, komentáře a publikace byly seřazeny chronologicky a průběžně aktualizovány v [Martin Michelot's French elections spotlight](#).

Vrcholem činnosti Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM bude letošní již třetí ročník konference [Prague European Summit](#), který proběhne 13.–15. června 2017 v prostorách Lobkowiczského a Černínského paláce. Konference, pořádaná ve spolupráci s Ústavem mezinárodních vztahů, Ministerstvem zahraničních věcí, Úřadem vlády a Zastoupením Evropské komise v ČR proběhne pod záštitou ministra zahraničí Lubomíra Zaorálka. Hlavními tématy

budou radikalismus, Brexit a budoucnost EU, jednotný digitální trh, transatlantické vztahy, energetická bezpečnost či vztahy EU s Ruskem.

Informace o všech aktivitách Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM najdete na webu <http://www.europeum.org> a na sociálních sítích.

Nadace Forum 2000

Jaro ve Forum 2000 ve znamení Pražské výzvy za obnovu demokracie

Více než šedesátka světových intelektuálů a demokratických aktivistů přijala Pražskou výzvu za obnovu demokracie. Stalo se tak na přípravném setkání Koalice pro demokratickou obnovu, které zorganizovala v Praze ve dnech 24.–26. května Nadace Forum 2000 a National Endowment for Democracy. Mezi signatáři Výzvy jsou taková jména jako držitelka Nobelovy ceny Svetlana Alexievich, spisovatel, politolog a filozof Francis Fukuyama, ruský šachový velmistr a politický aktivista Garry Kasparov, francouzský filozof Bernard-Henri Levy, studentský vůdce a aktivista Nathan Law, novinářka a spisovatelka Anne Applebaum, politolog Ivan Krastev, mládežnická aktivistka Rosa María Payá nebo Ivan Havel, vědec a bratr bývalého českého prezidenta Václava Havla.

Konference Koalice za demokratickou obnovu byla jedním z klíčových projektů Nadace Forum 2000 v jarních měsících. Na událost se sjela řada významných hostů z celého světa a setkání se shledalo s velkým ohlasem u všech zúčastněných. Samotná Pražská výzva, která byla delegáty přijata, upozorňuje na klíčové problémy, jež nejvíce ohrožují demokratická zřízení, a volá po opětovném potvrzení základních demokratických principů a aktivní obraně demokracie. Signatáři dokumentu poukazují nejen na rostoucí sílu a vliv autoritářských režimů, například v Číně a Rusku, ale především na oslabování demokratických systémů zevnitř.

„Víra v demokratické instituce slábne společně s neschopností vlád reagovat na komplexní změny doprovázející dopady globalizace. Politické procesy se zdají být disfunkční a úřady spravující jak národní, tak globální instituce se jeví jako lidem příliš vzdálené. Násilí terorismu vytvořilo prostředí strachu, které využívají autoritáři a despotičtí vládcí k ospravedlnění své autoritářské moci a omezování svobody,“ uvádí mimo jiné Pražská výzva za obnovu demokracie.

Výzva je prvním krokem k vytvoření celosvětové Koalice za demokratickou obnovu. Ta bude oficiálně ustavena během mezinárodní konference Forum 2000, jež se uskuteční v Praze ve dnech 8.–10. října 2017. Právě přípravy na 21. ročník výroční konference budou jedním z hlavních úkolů Fora 2000 v následujících mě-

sících. Konference ponese název „Jak posílit demokracii v nejisté době“ a uskuteční se standardně na třech hlavních místech – v Paláci Žofin, Galerii Mánes a Goethe Institutu. Konferenci také letos doplní doprovodný program Festival demokracie, kterého se mohou se svým projektem zúčastnit neziskové organizace, spolky, sdružení, kulturní a vzdělávací instituce či jiné subjekty usilující o kultivaci veřejného prostoru a šíření principů občanské společnosti. Přihlášky jednotlivých projektů je možné zaslat do 30. června. Registrace účastníků samotné konference Forum 2000 bude spuštěna tradičně 1. srpna. Se všemi se těšíme v říjnu na viděnou.

Transitions Online

TOL Teaches Latest Tools and Techniques for Identifying Fake News and Propaganda

Fake news, misinformation, disinformation, propaganda – no matter what you call it, it's clear that we have a major problem on our hands. TOL recently concluded a semester-long course that provided Czech journalism students with the latest tools for identifying fake news and propaganda from top experts in the field. Future reporters who participated in the workshops were taught the means to effectively recognize propaganda and disinformation through training in the latest techniques. Participants also learned about the background of disinformation and related tactics and how they work.

The course was taught through three workshops (Prague, Brno, and Olomouc) with online sessions supplementing the lessons. Open only to second and third-year undergraduate Czech journalism students, the course was supported by the U.S. Embassy in Prague. Our partners were First Draft, a leading organization in the field of digital verification, as well as Charles University, Masaryk University, and Palacky University.

The participants not only enjoyed the course but found it useful. “Showcasing the power of data analysis was actually extremely new to me in a way,” said Martin, from the Prague-based

School of Media and Journalism (VOSP). “The way of making us understand how the manipulation techniques work by having us manipulate data wildly by ourselves was excellent and deserves a special note, as it truly allowed me to get a grasp on how manipulation works in its essence (as I had to come up with the way to do it myself).”

Tomáš, a student from Palacky University, said the course was a “very useful and practical workshop.” Speaking to the connected nature of the first two workshops, Tomáš remarked, “I like how the first one was about qualitative data and this one [in Olomouc] was all about the quantitative data. They really complemented each other nicely.”

TOL is offering other courses and learning opportunities throughout the remainder of 2017. There are week-long courses occurring in the summer: “Data Journalism Boot Camp” and “Going on Assignment in Prague.” You can find more information at TOLEducation.org.

TOL is a Prague-based journalism trainer and publisher. Founded in 1999, the nonprofit organization has become one of Central Europe’s leading journalism educators. More than 6,000 journalists from around the globe have been educated in journalism and new media instruction through TOL’s training programs.

Tiráž

Činnost DEMAS je určována nezávisle a výhradně členskými organizacemi, nevyjadřuje žádné politické či ideologické postoje nebo zájmy jakékoli instituce.

Druhé číslo Zpravodaje DEMAS vychází v červnu 2017

DEMAS
Asociace pro podporu
demokracie a lidských práv
Pohořelec 6
118 00 Praha 1

info@demas.cz / www.demas.cz
<https://www.facebook.com/asociaceDEMAS/>
IČO: 75156539 / DIČ: CZ75156539

Správní rada:
Sylva Horáková
Jakub Klepal
Pavel Pšeja (předseda)
Marek Svoboda (místopředseda)
Vladka Votavová

Výkonná ředitelka:
Sabina Malcová

Vydání tohoto čísla bylo podpořeno z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu transformační spolupráce ČR.

Členské organizace DEMAS:
Agora Central Europe
Asociace pro mezinárodní otázky
CEELI Institute
Centrum pro komunitní práci
Centrum pro studium demokracie a kultury
Člověk v tísni
EUROPEUM
Nadace Forum 2000
Občanské Bělorusko
PASOS
Transitions

Organizace s pozorovatelským statutem:
Arcidiecézní charita Praha
Amnesty International
CASLA Institute
CEVRO
Transparency International Česká republika

© DEMAS – Asociace pro podporu demokracie a lidských práv, 2017

TRANSITION
Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic